

TORI VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Tori

EELNÕU
september 2025 nr

Jõeveere kinnistu detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine

Tori Vallavalitsusele on esitatud taotlus Tori vallas Eametsa külas asuvale Jõeveere kinnistule (73001:003:0067) detailplaneeringu koostamise algatamiseks.

Detailplaneeringu eesmärk on leida lahendus ja võimalused Jõeveere kinnistule kardikeskuse rajamiseks. Kinnistule kavandatakse rajada ca 5000 m² suurune hoone, mis sisaldab sisekardirada, lao/rendibokse ning teenindav hooneosa koos 16 ööbimisvõimalusega toaga ja söögikohaga. Lisaks on planeeritud rajada 2 asfaltkattega välikardirada (ca 750 m hobikardirada ja ca 1450 m võistluskardirada) ning ca 800 m rallikrossi/drifti rada. Lisaks veel kruusakattega ca 1400 m rallikrossirada. Kruusakattega rallikrossirada ja asfalteeritud võistlusrada kartidele ulatuvad osaliselt ka Sauga jõe kaldavöönditesse. Detailplaneeringuga kavandatu võib eeldatavasti vajada Sauga jõe ehituskeeluvööndi (EKV) vähendamist (ehituskeeluvöönd laieneb kalda piiranguvööndi alasse metsamaal). Juurdepääs planeeritakse Lennuvälja teelt.

Jõeveere kinnistu sihtotstarbega maatulundusmaa pindala on 198903,0 m², millest moodustab looduslik rohumaa 66380,0 m², metsamaa 103538,0 m² ja muu maa 28985,0 m².

Kinnistu piirneb põhjast maatulundus- ja tootmismaaga, idast transpordimaaga, läänest Sauga jõega ja lõunast maatulundusmaaga. Teisel pool jõge on maatulundus-, elamu- ja ärimaad, kus on ka hooneid (elu- või ühiskondlikud hooned).

Pärnu maakonna planeeringu (2018) eesmärk on maakonna ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine aastani 2030+. Planeeringu koostamisel on lähtutud üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ ja Pärnumaa arengustrateegias 2030+ seatud eesmärkidest. Maakonnaplaneeringus on välja toodud maakonna olulisemad väärtused, mille hoidmiseks ja kasutamiseks on seatud üldised põhimõtted ja tingimused. Planeeritav ala ei paikne rohelises võrgustikuks ega väärtuslikul põllumajandusmaal ega väärtuslikul maastikul. Samas nimetatakse Pärnu lennuvälja, mis on riikliku tähtsusega ning jääb ca 4 km kaugusele Pärnu kesklinnast.

Sauga valla üldplaneeringu (2016) eesmärgiks on valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine ja kavandatava ruumilise arenguga kaasneda võivate majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine ning selle alusel säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimuste seadmine ning maa- ja veealadele üldiste

kasutamise- ja ehitustingimuste, sealhulgas maakasutuse juhtotstarbe ning muude tingimuste määramine.

Üldplaneeringuga on mh ette nähtud 50% äri- ja teenindusettevõtte ning 50% tootmismaa juhtotstarbega maa-alad, et võimaldada mitmekülgsemat äritegevust. Teiste hulgas asub selline maa-ala Eametsa külas Pärnu lennuvälja juures. Samas üldplaneeringus ühest juhtotstarvet kavandatud tegevuse alal pole ning pole sätestatud ka ühest kohustust haljasalade säilitamisele. Kavandatud tegevuse ala piirneb olemasoleva ja perspektiivse tootmismaaga ja rohealaga ning lennuväljaga. Lennuvälja tõusu- ja maandumiskoridor ning lähiümbruse takistuste piirangupinna ala on kantud joonisele kuni 2480 m pikkuse lennuraja jaoks. Lennuvälja lähistel asetseb ka kanakulli püsielupaik ehk häiringute suhtes küllaltki tolerantse liigi jaoks ei ole lennuvälja ja tööstusalade ning maanteed lähedus olnud takistuseks pesitsuspaiga valimisel.

Jõeveere kinnistu jääb enamuses maalihete seisukohast ohutusse tsooni, aga osaliselt on ala potentsiaalselt savilihete ohtlik tsoon (kinnistu loode osas ca 230 m kinnistu piirist sissepoole, vöönd Sauga jõest kuni 75 m). Ehitustegevus kaldal on lubatud vaid siis, kui on tehtud pinnaseuurimused ja stabiilsusarvutused konkreetse lahenduse kohta ning vajadusel võetud kasutusele meetmed nõlvastabiilsuse suurendamiseks, et tagada lahenduse stabiilsus (IPT Projekti juhtimine OÜ, 2022; Lihkeohtlikkuse Pärnu jõe kallastel, 2025).

Kavandatav kardikeskus koos sisekardiraja, väliradade, majutuse ja toitlustusvõimalustega planeeritakse alale, mis ei kuulu rohevõrgustikku, väärtuslikule põllumajandusmaale ega väärtuslikule maastikule. Ala kõrval paiknevad olemasolevad ja perspektiivsed tootmismaa ning roheala, mistõttu kavandatav tegevus ei põhjusta olulist ruumilist ega keskkondlikku konflikti.

Kehtiva Sauga valla üldplaneeringu kohaselt on piirkonnas ette nähtud äri- ja tootmismaa juhtotstarbega alad, millel on lubatud mitmekülgne ettevõtlus- ja teenindustegevus. Olemasolev taristu (ühisveevärk, kanalisatsioon, elektriühendus) tagab kavandatava objekti tehnilise teostatavuse ilma olulise lisakoormuseta avalikele süsteemidele.

Kavandatav tegevus on kooskõlas Pärnumaa ja Tori valla arengudokumentides seatud eesmärkidega, sealhulgas turismi- ja sporditaristu arendamise ning ettevõtluse mitmekesistamisega. Projekt toetab piirkonna majandusarengut, luues uusi töökohti ning suurendades külastajate arvu. Majutus- ja toitlustusvõimaluste lisamine soodustab pikemaajalist viibimist piirkonnas, tuues kasu ka teistele kohalikku teenust pakkuvatele ettevõtetele.

Asukoht on logistiliselt soodne – Pärnu linn ja lennuväli asuvad vahetus läheduses, tagades hea ligipääsetavuse nii kohalikele elanikele kui ka kaugemalt saabuvatele külastajatele. Lähedus teistele spordi- ja vabaajakeskustele (nt Audru ringrada) võimaldab kujundada piirkonnast atraktiivse motosporti- ja elamusturismi sihtkoha.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et kardikeskus sobib antud alale. Kardikeskuse rajamine loob mitmekesise motosportikeskuse, mis pakub tegevusi nii hobiharrastajatele kui ka võistlussportlastele. Projekt ühendab sisekardiraja, välirajad (asfalt ja kruus) ning täiendavad teenused, nagu majutus ja toitlustus, mis võimaldaks külastajatel piirkonnas kauem viibida. Selline kompleks võiks suurendada piirkonna turismi- ja majanduspotentsiaali, tuua juurde uusi töökohti ning mitmekesistada kohaliku vaba aja veetmise võimalusi. Sauga jõe lähedus annaks rajale visuaalset ja ruumilist atraktiivsust, muutes selle külastajatele meeldejäävaks sihtkohaks.

Kavandatav kardikeskus paikneb piirkonnas, kus lähim olulise müramõjuga objekt on Pärnu lennujaam. Lennujaamast lähtuv eeldatav müratase detailplaneeringu alal on madal (< 45 dB) ning kumulatiivne mõju on võimalik vaid kagu suunaliselt, arvestades ümbruse maakasutuse müratundlikkust.

Olulisem potentsiaalne mürakumuleerumise allikas on Audru ringrada, mille päevane tegevus

võib tekitada kuni 55–59 dB mürataset lähimate elamute juures. Kavandatud kardikeskus plaanib tegevust ainult päevasel ajal, mistõttu on asjakohane võrrelda müra II mürakategooria (päevane piirväärtus 60 dB) normtasemega. Öine tegevus ei ole kavandatud.

Kõige tõenäolisemalt mõjutavad kardikeskuse tegevus ja sellest tulenev müra üle Sauga jõe asuvaid elamualasid. Võimalik on ka kumuleeruv mõju koos Audru ringraja ja Nurme tee 43 ning Nurme tee 39 kinnistutel toimuvaga. Seetõttu tuleb detailplaneeringu menetluse käigus läbi viia müralevi modelleerimine, hõlmates kõiki nimetatud allikaid, et määratleda halvimad võimalikud müraolukorrad ning vajadusel kehtestada leevendusmeetmed.

Planeeritava maa-ala kohta on koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang, kus on analüüsitud järgmisi võimalikke planeeringualaga seotud keskkonnamõjusid: pinnas, maa- ja loodusvarade kasutamine, jäätmetekke, põhja- ja pinnavesi, õhk, valgus, müra ja vibratsioon, soojus, kiirgus, lõhn. Koostaja: Alkranel OÜ, (reg nr 10607878).

Eelhindamise alusel ei kaasne kavandatava tegevusega olulisi keskkonnamõjusid. Kohalikul omavalitsusel ei ole vajadust KSH protsessi alata.

Järgnevalt on esitatud tingimused ja ettepanekud, mida silmas pidada detailplaneeringu koostamise käigus, et vältida ja minimeerida võimalikke negatiivseid mõjusid.

- Kinnistu loode osas, ca 230 m vöönd Sauga jõest kuni 75 m, ehitustegevus lubatud vaid siis, kui on tehtud pinnaseuurimused ja stabiilsusarvutused konkreetse ehituslahenduse kohta ning vajadusel võetud kasutusele meetmed nõlvastabiilsuse suurendamiseks, et tagada lahenduste stabiilsus (IPT Projektijuhtimine OÜ, 2022). Ohutuse suurendamiseks on soovituslik uuringualana määratleda kogu kinnistu kaldajoon.
- Motospordi radade kavandamisel (sh maastiku verikaalplaneerimisel) ja haldustingimuste määramisel arvestada, et paikkonnas on üleujutusriskiga alade määratlus 1 x 100 a jooksul jõe puhul abs kõrgusel 3,07 m (ranniku üleujutusohu hinnang kuni 4,91 m).
- Motokompleksi parklatesse kaaluda DP menetluse puhul õlipüüduid (tagamaks VeeS § 129 lg 4 ja 5 nõudeid). Parkalaalade vahele või servadesse kaaluda DP edasises menetluses biopuhvrite (vt Tartu linna üldplaneeringu 2040+ keskkonnamõju strateegiline hindamine (biopuhvri käsitlus ptk 3.5.2; Alkranel OÜ, 2020)) rajamist. Samuti kaaluda võimalikele kraavidele (enne suubumist jõkke) lõiguti laiendusi (haljastatud), koos loogete ja killustikupadjanditega (aeglustamaks veevoolu ja soodustamaks heljumi settimist).
- Radadel mitte hooldada ega tankida sõidukeid. Keelata kütuse, õlide ja kemikaalide hoidmine rajal. Motokompleksi juures, kasutusperioodil, tagada reostustõrjevahendite olemasolu ja perioodiline (vastavalt kehtivale korrale või kord kvartalis) kontroll.
- Motokeskuse juurde ette näha jäätmekäitluskorraldus, nii ehitus- kui ka kasutusajaks (esmasel põhimõttel sätestada DP menetluses, kui see algatatakse). Ehitusala tööde piirkonnas peavad olema prügikonteinerid. Jäätmed, mida tulenevalt nende iseloomust konteinerisse ei ladustata, tuleb ladustada selleks määratud ajutisse ladustamiskohta (≥ 50 m jõe põhikaardi veepiirist). Materjalid, mida tööde käigus uuesti ei kasutata, tuleb ehitusalalt ära transportida esimesel võimalusel ning käidelda vastavalt jäätmeseaduses kirjeldatud viisil. Samuti tagada jäätmeseaduses ja keskkonnaministri 21.04.2004 määruses nr 21 „Teatud liiki ja teatud koguses tavajäätmete, mille vastava käitlemise korral pole jäätmeloa omamine kohustuslik, taaskasutamise või tekkekohas kõrvaldamise nõuded“ toodud nõuete järgimine. Motokeskusesse paigaldada prügikastid (mh külastajate ja sõitjate segaolmejäätmete kogumiseks) ning korraldada

nende tühjendamine vastavalt kehtivatele õigusaktidele.

- Soojuspuuraukude kavandamise puhul järgida DP kava alale kehtiva Sauga valla ÜP alast tingimust - Pärnu linna lähiümbrusesse (1 km linna piirist) kavandatud puurkaevude rajamine tuleb kooskõlastada Pärnu Linnavalitsusega.
- Tolmu vähendamiseks, kuivadel perioodidel, rakendada (tolmu jõudmisel kinnistu piirini) kastmissüsteeme (asjakohase ajahetke järgselt keskmisest efektiivsema veekasutusega), kruusakattega raja tolmamise ja sellega seotud häiringute minimeerimiseks. Kastmissüsteemide rikke korral vms juhtumil piirata vastava raja kasutust.
- DP menetluse algatamisel – kaaluda soovitusliku meetmena tolmuwabade radade katteid, mis võiksid olla võimalusel tavapärasest heledamad ning kinnistu arendamisel rakendataks ka roheväärtuse indeksi arvutamist (minimeerimaks ka soojasaarte esinemise riski). Meetodit piloteerinud uuringu ehk vastava töö materjalid on alla laetavad siit - <https://tartu.ee/et/uurimused/jaamamoisa-linnaosa-keskkonnasaastlikuplaneerimislahenduse-ja-selle-alusel-sademevee> (2020. a). Krundi roheväärtuse (KRV) taotlustaseme indeksiks logistikaaladel jms soovitati vastavas töös 0,5.
- Avalikult kasutatavate veekogude (mh Sauga jõgi) kallastajasid mööda peab saama vabalt ja takistamatult liikuda. Juurdepääs kallastajale tagada iga avaliku veekogu kaldale planeeritava detailplaneeringu koostamisel.
- Kui kohalik omavalitsus otsustab algatada DP menetluse, siis vastava menetluse raames tuleb läbi viia müralevi modelleerimise töö, mis määratleb maksimaalsed halvimad müraolukorrad vähemalt kardi- ehk motokompleksist, Audru ringrajast ning Nurme tee 43 ja Nurme tee 39 kinnistutel toimuvast. Halvimate olukordade modelleerimise tulemusel sätestatakse ka tingimused, mille alusel on võimalik kardi- ehk motokompleksi arendamist jätkata, ilma, et lisanduks täiendavaid negatiivseid mõjutusi ümbruskonna elamualadele.
- Motokompleksi ehitamise võimaldamisel - mürarikaste ehitustööde tegemist vältida öhtusel ja öisel ajal (19.00-7.00), minimeerimaks häiringu võimalusi elamualadel (üle Sauga jõe). Juhul kui ehitustööde korraldamine on siiski vastaval ajaperioodil ja piirkonnas vältimatult vajalik, siis kavandada töökorraldust nii, et mürarikkad tööd ei jääks perioodi 23.00-7.00. Eelnev suunis tuleneb ka keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 10, mille alusel tuleb keskkonnoahtu või olulist keskkonnahäiringut taluda, kui tegevus on vajalik ülekaaluka huvi tõttu, puudub mõistlik alternatiiv ja keskkonnoahtu või olulise keskkonnahäiringu vähendamiseks on võetud tarvitusele vajalikud meetmed.
- DP kava ala asub Sauga jõe kaldavööndis, kus esineb ka arheoloogiatundlik ala. Seal tuleb suuremate kaevetööde kavandamisel ($\geq 500\text{m}^2$) konsulteerida Muinsuskaitseametiga arheoloogiliste uuringute vajaduse üle otsustamisel. Sama ala sisse jäävatel aladel planeeringute algatamisel on samuti vajalik kohalikul omavalitsusel teha päring Muinsuskaitseametile (arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta).
- Planeerimisprotsessi algatamise järgselt sätestada planeeringu seletuskirja (rakenduslikesse (võimalikke ehitustöid reguleeriv osa) ptk-sse), et raiete (motokompleksi ehitus) puhul kinni pidada raierahu perioodist ning looduskaitseaduse § 55 lg 61 p 1 ja 2 alusel on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, keelatud. Tuleb arvestada, et kui avastatakse pesitsev lind väljaspool pesitusperioodi (mh raierahuperiood 15.04 kuni 15. juulini), siis ei ole lubatud teda häirida.

Detailplaneeringu koostamise algatamise ja KSH algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta küsitakse seisukohta Keskkonnaametilt ning Maa- ja Ruumiametilt.

Detailplaneeringu algatab Tori Vallavolikogu, koostamist korraldab Tori Vallavalitsus, kehtestab Tori Vallavolikogu. Otsusega saab tutvuda Tori valla veebilehel www.torivald.ee

Tulenevalt planeerimisseaduse § 4 lg 4, § 127 lg 1 ja Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määrusest nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringu kooskõlastamise alused“, tehakse planeeringu koostamisel koostööd valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb.

Tulenevalt planeerimisseaduse § 127 lg 2 ja 3, kaasatakse planeeringu koostamisse isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla selle koostamisse kaasatud ning isikud, kelle huve planeering võib puudutada.

Lähtudes eeltoodust ning võttes aluseks planeerimisseaduse § 128 lõike 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõike 2 punkti 4 ja § 35 lõiked 3 ja 5, Tori Vallavolikogu 20.02.2020 määruse nr 106 „Maakorraldusliku, planeerimis- ja ehitusalase tegevuse ning ehitusseadustikust tuleneva riikliku järelevalve korraldamine Tori vallas“ § 2 lõike 3 Tori Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Algatada detailplaneeringu koostamine Tori vallas Eametsa külas Jõeveere kinnistul.
2. Kinnitada planeeritava maa-ala asukohaskeem, mis on käesoleva otsuse lahutamatu lisa.
3. Jätta Jõeveere kinnistu detailplaneeringu koostamiseks keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata, kuna koostatava detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad tegevused ei oma olulist keskkonnamõju.
4. Detailplaneering koostada vastavalt juhendmaterjalidele, millised on kättesaadavad veebilehel <http://planeerimine.ee/> ning Maa- ja Ruumiameti veebilehel (<https://maaruum.ee/ruumiloome-ehitus-ja-planeerimine/planeerimine/ruumiline-planeerimine>). Detailplaneeringu seletuskirja mahus esitada muuhulgas planeeringu elluviimiseks vajalikud tegevused ja nende järjekord (PlanS § 3 lõige 5).
5. Enne detailplaneeringu koostamise alustamist tuleb detailplaneeringu koostamisest huvitatud isikul sõlmida Tori Vallavalitsusega asjakohane leping detailplaneeringu koostamiseks, sh planeeringu koostamise täpsustatud ajakava.
6. Tori Vallavalitsusel avaldada teade detailplaneeringu algatamisest ja keskkonnamõjude hindamise algatamata jätmisest Ametlikes Teadaannetes, Tori valla veebilehel ja ajalehes Pärnu Postimees.
7. Tori Vallavolikogu võib detailplaneeringu koostamise lõpetada, kui koostamise käigus ilmnevad asjaolud, mis välistavad planeeringu elluviimise tulevikus, kinnisasja omanik esitab taotluse detailplaneeringu koostamise lõpetamiseks; planeeringu koostamise eesmärk muutub oluliselt koostamise käigus.

8. Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavakstegemisest, esitades vaide Tori Vallavolikogule haldusmenetluse seaduses või kaebuse Tallinna Halduskohtu Pärnu kohtumajale halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.
9. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jana Malõh
volikogu esimees